

Research on Educational Sport

Journal homepage: <https://res.ssrc.ac.ir>

Original Article

Identifying and Prioritizing Factors Affecting the Development of Sports Federations' Participation in the Process of Student Athletic Talent Identification

Atieh Shafaghat Roudsari¹, Mitra Sadoughi^{*2}

1. Department of Family and Counseling, To.C., Islamic Azad University, Tonekabon, Iran
2. Department of Educational Governance and Human Resources, To.C., Islamic Azad University, Tonekabon, Iran (Corresponding Author)

Received: 07/07/2025, **Accepted:** 04/10/2025, **Published:** 27/07/2026

Corresponding Author: Mitra Sadoughi, E-mail: mitra.sadoughi@iau.ac.ir.

How to Cite: Shafaghat Roudsari, A and Sadoughi, M. (2026). Identifying and Prioritizing Factors Affecting the Development of Sports Federations' Participation in the Process of Student Athletic Talent Identification. *Research on Educational Sport*, 14(44), 83-101. <https://doi.org/10.22089/res.2025.18206.2669>

Extended Abstract

Background and Purpose

This study aimed to identify and prioritize factors influencing the participation of sports federations in student talent identification. Using a qualitative, exploratory-analytical design, participants were selected through purposive sampling and included 11 experts with managerial experience, academic background, policy-making knowledge, and direct involvement in federations. Data were gathered through semi-structured interviews and analyzed using a three-stage coding process—open, axial, and selective—with MAXQDA 2020. Findings indicated that effective strategies could be classified into three main dimensions—organizational, operational, and informational—comprising 59 key indicators. Evaluation of the current status showed that while most components were relatively favorable, weaknesses persisted in facilities, equipment, and bureaucratic processes. Results from the Friedman test highlighted human resources, extracurricular programs, and social networks as the most critical factors. Credibility was ensured through expert validation. Overall, the study provides a foundation for evidence-based policymaking and enhanced collaboration between sports federations and educational institutions to strengthen talent development and human capital.

Methods

This qualitative and applied study was designed to identify and rank the factors influencing the development of sports federations' participation in the student athletic talent identification process. Focusing on the role of sports federations as key institutions in talent identification, the research aimed to provide practical strategies to strengthen this participation and address existing gaps in the

literature. A snowball sampling method was used due to the qualitative nature of the study and the need to reach knowledgeable and experienced individuals. In total, 11 experts and managers in the field of student sports federations were purposefully selected based on their expertise, experience, and relevant knowledge. The sampling process continued until data saturation was achieved, meaning no new information was emerging from the interviews and responses became repetitive. Data were collected through semi-structured interviews. One week before the interviews, the research proposal and a summary of theoretical and empirical background were shared with participants to ensure they were well prepared for the discussion. On the interview day, the main topics were explained, and participants were invited to share their views on the central question: What are the factors influencing the development of sports federations' participation in the identification and guidance of student athletic talent? Ethical principles were strictly observed throughout the research. Written informed consent was obtained from all participants for their involvement and for recording the interviews. Additionally, participants were informed of their right to withdraw at any stage of the study. To ensure confidentiality, all data were anonymized and securely stored and analyzed to fully protect the privacy of the respondents. This approach ensured that the research process met the required ethical standards while providing in-depth insights to guide future policies and actions in the field of student sports talent development.

Results

This study analyzed data using thematic analysis. Concepts emerging from the expert interviews were first identified through open coding, then organized into related categories using axial coding, all facilitated by MAXQDA 2020. To ensure validity, feedback from sports talent development specialists and participants was incorporated when interpreting the data. Reliability was verified using Cohen's Kappa coefficient ($\kappa = 0.75$). The current status of each factor was examined with a one-sample T-test in SPSS. The results identified three key dimensions affecting the development of sports federations' participation in student talent identification: organizational, operational, and informational. The organizational dimension includes managerial, administrative and bureaucratic, and financial-economic components. Key points here were long-term planning, strategic development documents, supportive legislation, and increasing state funding and private sector investment. The operational dimension includes four components: sports facilities and equipment, extracurricular programs, human resources, and talent recruitment processes. Notable codes highlight the need for adequate facilities, specialized staff recruitment, teacher training, and valid assessment tools. The informational dimension covers mass media, social networks, and environmental advertising, emphasizing news coverage, student engagement as sports reporters, and using social media and local advertising to promote school sports teams. Experts were then asked to rank all components from 1 to 10. The comparison of mean ranks showed that human resources (mean = 6.8), extracurricular programs (mean = 6.7), and administrative and bureaucratic factors (mean = 6.5) were the highest priorities for strengthening federations' participation in student talent identification. In contrast, managerial, financial, and sports facility components still fell below an average score of 5, showing a significant gap compared to the ideal state. Overall, the findings reveal that while federations perform well in mobilizing human resources and extracurricular programming, structural, financial, and facility-related weaknesses remain. These insights highlight the need for strategic planning and investment to close existing gaps and enhance the role of sports federations in discovering and developing student athletic talent more effectively.

Conclusion

This study identified 59 key indicators across three main dimensions—organizational, operational, and informational—that influence the participation of sports federations in identifying and developing student athletic talent. The organizational dimension includes managerial, administrative-bureaucratic, and financial factors, emphasizing strategic planning, supportive policies, and sufficient funding. The operational dimension covers sports facilities, extracurricular programs, human resources, and talent recruitment processes, highlighting the importance of proper infrastructure, skilled staff, and structured pathways for talent development. The informational dimension focuses on the role of mass media, social networks, and environmental advertising in promoting student sports. Findings showed that while components like human resources, extracurricular activities, and social media presence are relatively strong, gaps persist in areas such as facilities, bureaucracy, and management. Experts ranked human resources, extracurricular programs, and administrative processes as top priorities for improvement. Overall, strategic investments and improved collaboration between education and sports institutions are essential for advancing student talent identification.

Keywords: Sports Federations, Student, Athletic Talent, Development, Participation

Article Message

This article highlights the critical factors shaping the participation of sports federations in student talent identification. By examining organizational, operational, and informational dimensions, the study reveals the need for strong managerial planning, adequate funding, efficient administrative processes, skilled human resources, supportive extracurricular programs, and active use of media and social networks. Current gaps, especially in facilities and bureaucracy, limit effectiveness. The findings suggest that prioritizing human capital, improving structures, and fostering collaboration between schools and sports bodies can significantly enhance talent discovery and development. These insights offer practical guidance for policymakers to strengthen student sports talent pipelines.

Authors' Contributions

Conceptualization: Mitra Sadoughi and Atieh Shafaghat Roudsari

Data Collection: Mitra Sadoughi and Atieh Shafaghat Roudsari

Data Analysis: Mitra Sadoughi

Manuscript Writing: Mitra Sadoughi and Atieh Shafaghat Roudsari

Review and Editing: Mitra Sadoughi

Literature Review: Mitra Sadoughi and Atieh Shafaghat Roudsari

Conflict of Interest

No conflict of interest.

Acknowledgments

We would like to express our sincere gratitude and appreciation to all the participants in this study.

شناسایی و اولویت‌بندی عوامل مؤثر بر توسعه مشارکت فدراسیون‌های ورزشی در فرایند استعدادیابی ورزشی دانش‌آموزان

عطیه شفت رودسری^۱، میترا صدوقی^{۲*}

۱. گروه خانواده و مشاوره، واحد تنکابن، دانشگاه آزاد اسلامی، تنکابن، ایران

۲. گروه حکمرانی آموزش و سرمایه انسانی، واحد تنکابن، دانشگاه آزاد اسلامی، تنکابن، ایران

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۴/۱۶، تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۷/۱۲، تاریخ انتشار: ۱۴۰۵/۰۵/۰۵

* نویسنده مسئول: میترا صدوقی، E-mail:: mitra.sadoughi@iau.ac.ir

How to Cite: Shafaghat Roudsari, A and Sadoughi, M. (2026). Identifying and Prioritizing Factors Affecting the Development of Sports Federations' Participation in the Process of Student Athletic Talent Identification. *Research on Educational Sport*, 14(44), 83-101. <https://doi.org/10.22089/res.2025.18206.2669>

چکیده

این پژوهش با هدف شناسایی و اولویت‌بندی عوامل مؤثر بر توسعه مشارکت فدراسیون‌های ورزشی در فرایند استعدادیابی ورزشی دانش‌آموزان انجام شد. این مطالعه از نوع کیفی با رویکرد اکتشافی-تحلیلی طراحی شد. جامعه پژوهش شامل مدیران، کارشناسان و صاحب‌نظران حوزه ورزش کشور بود و نمونه‌ها به صورت هدفمند و با معیارهایی شامل تجربه مدیریتی، سابقه علمی و آشنایی با سیاست‌گذاری ورزشی و همچنین تجربه مستقیم در فدراسیون‌ها انتخاب شدند. در مجموع، یازده نفر از خبرگان واجد شرایط مشارکت کردند که تجربه مدیریت و تعامل با مدارس و فرایندهای استعدادیابی داشتند. داده‌ها از طریق مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته جمع‌آوری شد. فرایند تحلیل شامل سه مرحله کدگذاری (کدگذاری اولیه، محوری و نهایی) بود و نرم‌افزار مکس کیودا نسخه ۲۰۲۰ برای سازمان‌دهی و تحلیل داده‌ها به کار گرفته شد. یافته‌ها نشان داد که راهکارهای مؤثر در سه بعد اصلی سازمانی، عملیاتی و اطلاع‌رسانی قابل‌طبقه‌بندی هستند که در مجموع ۵۹ شاخص کلیدی را شامل می‌شوند. همچنین نتایج آزمون فریدمن نشان داد که نیروی انسانی، برنامه‌های فوق‌برنامه و شبکه‌های اجتماعی بیشترین اهمیت را دارند. اعتبار یافته‌ها از طریق بازبینی و تأیید خبرگان حوزه ورزش تضمین شد. نتایج پژوهش می‌تواند مبنایی برای سیاست‌گذاری اثربخش و تقویت همکاری میان نهادهای ورزشی و آموزشی، در راستای ارتقای فرایند کشف و پرورش استعدادهای دانش‌آموزی و بازتعریف نقش فدراسیون‌ها در توانمندسازی سرمایه انسانی فراهم کند.

واژگان کلیدی: فدراسیون‌های ورزشی، استعدادیابی ورزشی، دانش‌آموزان، توسعه، مشارکت.

مقدمه

رسالت اصلی تربیت‌بدنی در نظام آموزش و پرورش در گام نخست، شناسایی دانش‌آموزان مستعد از طریق فرایندهای استعدادیابی عمومی و اختصاصی و در ادامه هدایت و معرفی نخبگان ورزشی به باشگاه‌ها و فدراسیون‌ها با هدف ارتقای توانمندی‌ها و مهارت‌های تخصصی آنان است. مدیریت استعداد در مراکز آموزشی، اعم از مدارس و دانشگاه‌ها، پدیده‌ای نسبتاً نوظهور به شمار می‌رود و در بسیاری از کشورها از جمله ایران، گرایش نوجوانان و جوانان به فعالیت در یک رشته ورزشی اغلب بر پایه سنت‌ها، خواسته‌های فردی و علایق شخصی است؛ عواملی که تحت‌تأثیر میزان محبوبیت آن رشته، فشارهای والدین، تخصص و نگرش معلمان تربیت‌بدنی و میزان دسترسی به امکانات و زیرساخت‌های ورزشی قرار دارد (تجاری و همکاران، ۲۰۱۹). در حوزه ورزش، شناسایی و انتخاب افراد بااستعداد در سنین کم و سپس هدایت، کنترل و ارزیابی مستمر آنان در مسیر رسیدن به بالاترین سطح مهارتی، اهمیت بسیاری دارد. با توجه به اینکه نسل پایه بیشتر وقت خود را در مدارس می‌گذرانند، آموزش و پرورش می‌تواند با برنامه‌ریزی اصولی و دقیق، زمینه‌های لازم برای پرورش استعدادهای ورزشی را فراهم آورد؛ بنابراین فرایند کشف استعدادها و هدایت آنان به تیم‌های مختلف ورزشی ملی به‌منظور شرکت در برنامه‌های تمرینی سازمان‌یافته و تخصصی، یکی از انتظارات اصلی جامعه از نظام تربیت‌بدنی آموزش و پرورش محسوب می‌شود (لیو و لی، ۲۰۲۲). برای تحقق این هدف، استفاده از روش‌های علمی استعدادیابی ورزشی که از دیدگاه متخصصان علوم ورزشی راهی منطقی، سریع و مقرون‌به‌صرفه برای موفقیت ورزشکاران در عرصه‌های بین‌المللی محسوب می‌شود، ضروری است (جانگ، ۲۰۱۹)؛ بنابراین ورزش به‌عنوان یک هنر، نیازمند شناسایی و انتخاب به‌موقع افراد مستعد در سنین کم است و سپس هدایت، کنترل و ارزیابی مستمر آن‌ها در مسیر ارتقا به بالاترین سطح مهارتی، اهمیت فراوانی دارد.

عوامل متعددی در موفقیت ورزش‌های مدرن نقش ایفا می‌کنند که یکی از مهم‌ترین آن‌ها، استعداد ذاتی فرد است. کشف و شناسایی به‌موقع این استعدادها از مؤثرترین و حیاتی‌ترین عوامل در موفقیت ورزش معاصر محسوب می‌شود. ورزش دانش‌آموزی نیز همچون سایر نظام‌های سازمان‌یافته، نیازمند تدوین اهداف کلان، راهبردهای مشخص و برنامه‌های عملیاتی است تا ضمن تبیین مسیر حرکت، از تکرار فعالیت‌ها، انحراف از اهداف اصلی و اتلاف منابع مالی، انسانی، فیزیکی و اطلاعاتی جلوگیری شود. این نهاد ملی، به‌منظور تضمین روند روبه‌رشد خود در عرصه ورزش دانش‌آموزی کشور و ارتقای جایگاه آن در سطح آسیا و جهان، نیازمند طراحی و تدوین یک برنامه راهبردی منسجم است؛ با این حال، فقدان چنین برنامه‌ای در فدراسیون ورزش دانش‌آموزی همواره به‌عنوان یکی از نقاط ضعف اساسی مطرح بوده است و مانعی جدی در مسیر تحقق اهداف تعیین‌شده برای تربیت‌بدنی و ورزش در نظام آموزش و پرورش به شمار می‌رود (کلانی و همکاران، ۲۰۲۰). با توجه به آنچه بیان شد، استعدادیابی در ورزش ضرورتی اجتناب‌ناپذیر برای دستیابی به موفقیت و پیشرفت در رشته‌های مختلف ورزشی است. در این میان، فدراسیون ورزش دانش‌آموزی به دلیل برخورداری از جمعیت گسترده‌ای از کودکان و نوجوانان مستعد و همچنین بهره‌مندی از دبیران و کارشناسان تربیت‌بدنی با تجربه چندین ساله در آموزش و فعالیت با این گروه‌های سنی، می‌تواند به‌عنوان بستری مناسب برای شناسایی، هدایت، کنترل و پرورش استعدادهای ورزشی ایفای نقش کند؛ با این حال، شواهد پژوهشی حاکی از آن است که فدراسیون ورزش دانش‌آموزی تاکنون فاقد برنامه

1. Liu & Li

2. Jung

راهبردی جامعی در جهت ارتقای ورزش دانش‌آموزی و جذب حداکثری دانش‌آموزان به فعالیت‌های ورزشی و تفریحات سالم بوده است. برنامه‌ریزی این نهاد اغلب به صورت سالانه و مقطعی انجام می‌گیرد؛ به گونه‌ای که با وجود تلاش‌های گسترده مسئولان و دست‌اندرکاران، پاسخگوی اهداف کلان فدراسیون نیست؛ در نتیجه، نبود انسجام در سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و نظارت کلان، ازجمله چالش‌های اساسی ورزش دانش‌آموزی کشور به شمار می‌رود؛ این در حالی است که با وجود ظرفیت‌های درخور توجه در رشته‌های مختلف ورزشی، فدراسیون ورزش دانش‌آموزی هنوز نتوانسته است جایگاهی شایسته در سطوح آموزشی و بین‌المللی کسب کند (حمیدی و همکاران، ۲۰۱۸)؛ با وجود این، میزان مشارکت فدراسیون‌های مختلف در امر استعدادیابی دانش‌آموزان یکسان نیست. برخی فدراسیون‌ها مانند فوتبال، کشتی و ژیمناستیک از دیرباز ارتباط نزدیک‌تری با مدارس و فرایندهای استعدادیابی داشته‌اند، در حالی که دیگر فدراسیون‌ها فاقد برنامه‌های مدون و ساختارمند در این زمینه هستند. همین امر ضرورت بررسی دقیق‌تر عوامل مؤثر بر توسعه مشارکت فدراسیون‌ها را پررنگ‌تر می‌کند.

لیو و لی (۲۰۲۲) در پژوهشی روی مدیران و دبیران مدارس ورزشی در کشور چین، دریافتند که بین مدیریت و سازمان‌دهی ساختارهای ورزشی با توسعه استعدادهای ورزشی دانش‌آموزان رابطه‌ای معنادار وجود دارد. این یافته نشان می‌دهد که کیفیت و کارآمدی ساختارهای مدیریتی در محیط‌های آموزشی می‌تواند نقش مؤثری در شناسایی و پرورش استعدادهای ورزشی ایفا کند. آن‌ها اظهار داشتند که در چین، مدارس ورزشی تحت نظارت مستقیم فدراسیون‌ها فعالیت دارند. دلاتورو همکاران (۲۰۲۲) در پژوهش خود دریافتند که مدیریت متمرکز و توجه هدفمند به زمینه‌های ورزشی از شاخص‌های مؤثر در رشد استعدادهای ورزشی دانشجویان به شمار می‌رود. رینوسو سانچز^۲ (۲۰۲۳) نیز در بررسی ابعاد مدیریت استعداد در آموزش عالی در یکی از دانشگاه‌های ایتالیا، نشان دادند که توسعه و ارزیابی انگیزش ورزشی، خودکارآمدی و عملکرد ورزشی، نقش مهمی در بهبود فرایند استعدادیابی ورزشی دانشجویان ایفا می‌کند. در کشورهای اسکاندیناوی نیز مشارکت ساختاریافته فدراسیون‌ها با مدارس، منجر به تربیت استاندارد نسل‌های مستعد و ورود آن‌ها به مسیرهای حرفه‌ای شده است. در همین راستا، نتایج پژوهش بیکر^۳ و همکاران (۲۰۱۹) حاکی از آن است که راهبردهای مدیریتی و سازمان‌دهی براساس علایق دانش‌آموزان، نقش تعیین‌کننده‌ای در توسعه استعدادهای ورزشی در مدارس دارد. افزون بر این، مدل‌های موفق جهانی نشان داده‌اند که همگرایی فدراسیون‌ها و نظام آموزش و پرورش می‌تواند مسیرهای روشن‌تری برای پرورش استعدادها فراهم کند. در آلمان، نظام استعدادیابی با همکاری منسجم مدارس، باشگاه‌ها و فدراسیون‌ها شکل گرفته است. باراکلاق^۴ و همکاران (۲۰۱۹) نیز با تحلیل مدیریت استعداد در مؤسسات آموزش عالی به این نتیجه رسیدند که توسعه استعدادیابی و مدیریت انگیزش در میان دانشجویان ازجمله الزامات بنیادین برای رشد شغلی آنان است و شاخص‌هایی نظیر عزت‌نفس، خودکارآمدی و شیوه‌های آموزش گروه‌محور از مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار در این مسیر محسوب می‌شوند. این نمونه‌های بین‌المللی اهمیت نقش فدراسیون‌ها را در استعدادیابی و پرورش سرمایه انسانی ورزشی برجسته می‌کنند.

-
1. de la Torre
 2. Reynoso-Sanchez
 3. Baker
 4. Barraclough

در سطح ملی نیز یافته‌های پژوهش طالب‌زاده و همکاران (۲۰۲۴) نشان داد که توسعه و حمایت از استعداد‌های ورزشی دانش‌آموزان در مدارس، تحت‌تأثیر مجموعه‌ای از شرایط علی، زمینه‌ای و مداخله‌گر قرار دارد. شرایط علی شامل عواملی همچون ظرفیت سازمانی، محدودیت‌های مالی، مسائل مدیریتی و فرایندهای استعدادیابی بود. در سطح شرایط زمینه‌ای، بر نقش معلمان، رفتار دانش‌آموزان و والدین و همچنین عوامل انگیزشی تأکید شد. شرایط مداخله‌گر نیز شامل کیفیت زیرساخت‌ها و خدمات آموزشی ارائه‌شده بود. نتایج پژوهش زارع آبدانسی و همکاران (۲۰۲۴) نشان داد که مدیریت مؤثر روابط میان مدارس فوتبال پایه و فدراسیون فوتبال، از طریق ایجاد همکاری و هماهنگی مناسب، موجب فراهم شدن بهترین فرصت‌ها برای توسعه بازیکنان جوان و بهره‌مندی فدراسیون از ظرفیت‌های مدارس فوتبال می‌شود که در نهایت به افزایش رضایت ذی‌نفعان فوتبال منجر می‌شود. مرتضائیان و همکاران (۲۰۲۲) در پژوهشی با مشارکت کارشناسان خبره تربیت‌بدنی آموزش‌وپرورش به این نتیجه رسیدند که تشکیل کارگروه نظارت بر فرایند مدیریت استعداد‌های ورزشی دانش‌آموزان با بهره‌گیری از متخصصان ورزش دانش‌آموزی، تأکید بر شایسته‌سالاری، تخصص‌گرایی و انتخاب برترین مربیان برای هر رشته ورزشی، از راهبردهای کلیدی در مدیریت و پرورش استعداد‌های ورزشی دانش‌آموزان برای ورزش قهرمانی است. دادگر و همکاران (۲۰۲۲) در پژوهشی با حضور صاحب‌نظران مدیریت ورزشی کشور نشان دادند که چهار مقوله اصلی شامل هدف‌گذاری، عوامل استعدادیابی، موانع استعدادیابی و عوامل ساختاری به‌عنوان شاخص‌های مؤثر بر استعدادیابی ورزشی دانش‌آموزی شناسایی شدند. ناصری پلنگرد و همکاران (۲۰۲۱) در پژوهشی کیفی با مشارکت کارشناسان و خبرگان ورزش دانش‌آموزی به این نتیجه رسیدند که سیزده درون‌مایه اصلی استعدادیابی ورزشی شامل توسعه منابع و استانداردسازی استعدادیابی، عوامل اجتماعی و رسانه‌ای، بروکراسی و ضعف مدیریتی، حمایت مالی و اقتصادی، حمایت رفتاری و اجتماعی، راهبردهای متداول و آموزشی، شکوفایی استعداد‌های ورزشی و رقابت‌پذیری هستند. علیزاده و همکاران (۲۰۲۱) در پژوهشی به تدوین شاخص‌های نظری به‌کارگیری مدیریت استعداد در سازمان‌های ورزشی ایران پرداختند و نشان دادند که فرهنگ دانش‌بنیان تأثیر مثبت و معناداری بر مدیریت دانش دارد و به پیشبرد کارکردهای آموزشی، پژوهشی و کارآفرینی دانشکده‌های علوم ورزشی منجر می‌شود. موسوی و همکاران (۲۰۲۱) در پژوهشی به تبیین عوامل مؤثر بر مدیریت استعداد جهانی با تأکید بر توسعه سرمایه انسانی در سازمان‌های ورزشی ایران پرداختند. آن‌ها نتیجه گرفتند که عواملی نظیر عوامل برون‌سازمانی، ساختاری، محیطی، رفتاری، مدیریتی، عوامل خارج از سازمان و کشور، هوشمندی منابع انسانی، هوشمندی رقبا، هوشمندی مراجعان و هوشمندی بازار از علل مؤثر بر مدیریت استعداد جهانی هستند.

با توجه به اهمیت حیاتی استعدادیابی دانش‌آموزان و نقش محوری فدراسیون‌ها در هدایت و پرورش استعداد‌های ورزشی، پژوهش‌های پیشین عمدتاً به صورت پراکنده به این حوزه پرداخته‌اند و میزان مشارکت فدراسیون‌ها در فرایند استعدادیابی یکسان نیست. برخی فدراسیون‌ها مانند فوتبال، کشتی و ژیمناستیک، از دیرباز تعامل نزدیک‌تری با مدارس و فرایندهای استعدادیابی داشته‌اند، در حالی که سایر فدراسیون‌ها فاقد برنامه‌های مدون و ساختارمند در این زمینه هستند. علاوه بر این، فقدان هماهنگی میان سیاست‌های فدراسیون‌ها و برنامه‌های مدارس، نبود راهبردهای علمی و چارچوب‌های مشخص برای مدیریت استعداد‌های ورزشی، به‌عنوان موانع جدی شناسایی شده‌اند؛ از این‌رو شناسایی و اولویت‌بندی عوامل مؤثر بر توسعه مشارکت فدراسیون‌ها در استعدادیابی دانش‌آموزان، علاوه بر پر کردن خلأ پژوهشی موجود، می‌تواند بستری برای سیاست‌گذاری علمی و برنامه‌ریزی راهبردی فراهم آورد، هماهنگی میان مدارس و فدراسیون‌ها را تقویت کند و جایگاه ورزش دانش‌آموزی ایران را در سطوح ملی و بین‌المللی ارتقا دهد.

این پژوهش با تمرکز بر نقش فدراسیون‌های ورزشی به‌عنوان نهادهای کلیدی در فرایند استعدادیابی، رویکردی نوآورانه ارائه داده و به شناسایی عوامل خاص و کمتر بررسی‌شده‌ای پرداخته است که می‌توانند مشارکت فدراسیون‌ها را در کشف و هدایت استعدادهای دانش‌آموزی تقویت کنند. از این نظر، مطالعه حاضر ضمن پر کردن خلأ موجود در ادبیات پژوهش، می‌تواند به‌عنوان مبنایی علمی برای بهبود سیاست‌گذاری و مدیریت راهبردی ورزش دانش‌آموزی استفاده شود.

در پژوهش حاضر سعی شده است به این پرسش‌ها پاسخ داده شود: عوامل مؤثر بر توسعه مشارکت فدراسیون‌های ورزشی در کشف و هدایت استعدادهای ورزشی دانش‌آموزان کدام‌اند؟ رتبه‌بندی عوامل مؤثر بر توسعه مشارکت فدراسیون‌های ورزشی در کشف و هدایت استعدادهای ورزشی دانش‌آموزان چگونه است؟

روش پژوهش

این مطالعه از نوع کیفی با رویکرد اکتشافی-تحلیلی طراحی شد تا عوامل مؤثر بر توسعه مشارکت فدراسیون‌های ورزشی در کشف و هدایت استعدادهای ورزشی دانش‌آموزی شناسایی و رتبه‌بندی شوند. این مطالعه با تمرکز بر نقش فدراسیون‌های ورزشی به‌عنوان نهادهای کلیدی در فرایند استعدادیابی، به دنبال ارائه راهبردهای مؤثر برای تقویت مشارکت فدراسیون‌ها و پر کردن خلأهای موجود در ادبیات پژوهش است. برای انتخاب نمونه‌ها از روش نمونه‌گیری هدفمند و گلوله‌برفی استفاده شد؛ زیرا پژوهش نیازمند دسترسی به افراد متخصص و دارای تجربه عملی در حوزه ورزش و استعدادیابی دانش‌آموزی بود. مشارکت‌کنندگان براساس تخصص، تجربه کاری و دانش مرتبط با موضوع پژوهش انتخاب شدند. در مجموع، یازده نفر شامل مدیران، کارشناسان و صاحب‌نظران حوزه ورزش و فدراسیون‌های ورزشی دانش‌آموزی شرکت کردند. بخشی از آن‌ها به صورت مستقیم از فدراسیون‌ها بودند و تجربه عملی و مدیریتی در تعامل با مدارس و فرایندهای استعدادیابی داشتند. سایر مشارکت‌کنندگان شامل کارشناسان و پژوهشگران مستقل حوزه ورزش بودند که دانش و تجربه مشاوره‌ای مرتبط با فدراسیون‌ها داشتند. داده‌ها از طریق مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته جمع‌آوری شد. یک هفته پیش از مصاحبه، خلاصه‌ای از پیشینه پژوهش و اهداف مطالعه برای مشارکت‌کنندگان ارسال شد تا آمادگی لازم برای بحث فراهم شود. در روز مصاحبه، محورهای اصلی پژوهش تشریح شد و مشارکت‌کنندگان تشویق شدند دیدگاه‌ها و تجربیات خود را درمورد عوامل مؤثر بر توسعه مشارکت فدراسیون‌ها بیان کنند. مصاحبه‌ها با این سؤال باز آغاز شد: عوامل مؤثر بر توسعه مشارکت فدراسیون‌های ورزشی در کشف و هدایت استعدادهای ورزشی دانش‌آموزان کدام‌اند؟

نتایج

برای تحلیل داده‌ها از رویکرد کیفی اکتشافی-تحلیلی استفاده شد تا تم‌ها و عوامل مؤثر شناسایی و ساختارمند شوند. داده‌ها با استفاده از کدگذاری سه مرحله‌ای (کدگذاری اولیه، محوری و نهایی) تحلیل شدند: کدگذاری اولیه: استخراج مفاهیم و عبارات کلیدی از مصاحبه‌ها؛ کدگذاری محوری: گروه‌بندی مفاهیم مشابه و شناسایی روابط میان آن‌ها؛ کدگذاری نهایی: تجمیم محورهای اصلی و شکل‌دهی چارچوب عملیاتی برای توسعه مشارکت فدراسیون‌ها. برای اطمینان از روایی، نظرات متخصصان استعدادیابی ورزشی و مشارکت‌کنندگان در تفسیر داده‌ها لحاظ شد. پایایی نیز با شاخص کاپا کوهن بررسی شد ($K=0/75$).

جدول ۱- ویژگی‌های جمعیت شناختی خبرگان (n=11)

Table 1- Demographic characteristics of the experts (n=11)

شغل /مسئولیت Occupation/Position	رشته تحصیلی Field of study	آخرین مدرک تحصیلی Highest educational qualification	جنسیت Gender	شماره مصاحبه‌شونده Interviewee number
مدیر مدرسه	مدیریت آموزشی	کارشناسی‌ارشد	زن	1
مری فدراسیون ورزشی	مدیریت ورزشی	کارشناسی‌ارشد	زن	2
ناظر آموزشی	مدیریت آموزشی	کارشناسی‌ارشد	زن	3
هیئت علمی دانشگاه	مدیریت ورزشی	دکتری	زن	4
مسئول فدراسیون ورزشی	مدیریت ورزشی	کارشناسی‌ارشد	مرد	5
هماهنگ کننده تربیت بدنی مدرسه	مدیریت ورزشی	کارشناسی‌ارشد	مرد	6
مشاور سیاست‌گذاری آموزشی	مدیریت آموزشی	دکتری	مرد	7
مدیر فدراسیون ورزشی	مدیریت ورزشی	کارشناسی‌ارشد	مرد	8
مری باشگاه	مدیریت ورزشی	کارشناسی‌ارشد	مرد	9
پژوهشگر دانشگاه	مدیریت ورزشی	دکتری	مرد	10
دبیر ورزشی مدرسه	مدیریت ورزشی	کارشناسی‌ارشد	مرد	11

سؤال اول: عوامل مؤثر بر توسعه مشارکت فدراسیون‌های ورزشی در کشف و هدایت استعدادهای ورزشی دانش‌آموزان کدام‌اند؟

از تحلیل مصاحبه‌های خبرگان، سه بعد اصلی با نام‌های بعد سازمانی، بعد عملیاتی و بعد اطلاع‌رسانی به دست آمد. بعد سازمانی از سه مؤلفه با نام‌های مدیریتی، اداری و بروکرسی، و مالی و اقتصادی تشکیل شده است. متن مصاحبه مربوط به هر کدام از عوامل به تفکیک در جدول (۲) ارائه شده است.

جدول ۲- کدهای استخراج‌شده مربوط به بعد سازمانی

Table 2- Extracted codes related to the organizational dimension

کد Code	متن مصاحبه‌ها (نکات کلیدی) Interview texts (key points)	مؤلفه Component
برنامه ریزی طولانی مدت	انجام طرح‌های طولانی‌مدت توأم با برنامه‌ریزی کارشناسی‌شده از طرف وزارتخانه	مؤلفه مدیریتی
تدوین سند راهبردی توسعه ورزش‌های همگانی و دانش آموزی	تدوین سند راهبردی برای توسعه ورزش‌های همگانی و دانش‌آموزی	
شیوه‌های ارزشیابی به روز	بازنگری در شیوه‌های ارزشیابی درس تربیت‌بدنی براساس معیارهای علمی به‌روز	
تصویب قوانین حمایتی	تصویب قوانین حمایتی از ورزش و فعالان ورزشی	مؤلفه مدیریتی
ویژگی‌های اخلاقی	ویژگی‌های اخلاقی مدیران مانند خوش‌رویی، تشویق ابتکارات و نوآوری، ریسک‌پذیری و...	

کد Code	متن مصاحبه‌ها (نکات کلیدی) Interview texts (key points)	مؤلفه Component
اهمیت بیشتر دولت و مجلس	باید درجه اهمیت و حساسیت دولت و مجلس بر روی ورزش و به‌خصوص ورزش دانش‌آموزی بیشتر شود.	مؤلفه اداری و بروکراسی
آماده سازی شرایط فرهنگی	باید شرایط فرهنگی ورزش به‌خصوص ورزش دانش‌آموزان دختر در مدارس مدنظر قرار گیرد و زمینه‌های حضور بانوان در ورزشگاه‌ها فراهم شود.	
افزایش سهم بودجه دولتی	افزایش سهم بودجه دولتی برای ورزش دانش‌آموزی	
ایجاد معاونت تربیت‌بدنی	ایجاد معاونت تربیت‌بدنی در آموزش و پرورش	
ایجاد فرصت‌های برابر	ایجاد فرصت‌های برابر برای همگان	
توانمند سازی والدین	توانمندسازی والدین برای ترویج فرهنگ ورزش در دانش‌آموزان	
ایجاد امنیت روانی	ایجاد امنیت روانی و آرامش در مدارس	
تأسیس امکانات ورزشی نزدیک مدارس	شهرداری‌ها باید تدابیری اتخاذ کنند که فضاهای ورزشی تا حد امکان نزدیک به مدارس ساخته شود تا در آیند امکان بهره‌برداری مدارس از آن‌ها وجود داشته باشد.	
افزایش سرانه ورزشی مدارس	سرانه ورزشی مدارس باید افزایش پیدا کند.	
کاهش ریسک سرمایه‌گذاری	فراهم کردن شرایطی برای کاهش ریسک سرمایه‌گذاری در زمینه فعالیت‌های ورزشی	
حمایت مالی از دبیران تربیت‌بدنی	حمایت مالی از دبیران تربیت‌بدنی برای جلوگیری از دوشغله‌بودن آن‌ها	مؤلفه مالی و اقتصادی
استقلال مالی فدراسیون‌های ورزشی	دولت باید طوری برنامه‌ریزی کند که فدراسیون‌های ورزشی کم‌کم استقلال مالی پیدا کنند و وابستگی به بودجه دولتی نداشته باشند.	
اختصاص بودجه به توسعه ورزش دانش‌آموزی	دولت باید بودجه مخصوصی را به توسعه ورزش دانش‌آموزی اختصاص دهد تا زیرساخت‌ها و تجهیزات ورزشی مدارس تکمیل شود.	
مشارکت بخش خصوصی	جلب مشارکت بخش خصوصی برای سرمایه‌گذاری در استعدادیابی و استعدادپروری در ورزش دانش‌آموزی	

در پژوهش حاضر بعد عملیاتی از چ مؤلفه با نام‌های فضا و تجهیزات ورزشی، برنامه‌های فوق برنامه، نیروی انسانی و فرایندهای جذب استعداد تشکیل شده است. متن مصاحبه مربوط به هرکدام از عوامل به‌تفکیک در جدول (۳) ارائه شده است.

جدول ۳- کدهای استخراج‌شده مربوط به بعد عملیاتی

Table 3- Extracted codes related to the operational dimension

کد مصاحبه‌شونده Interviewee code	متن مصاحبه‌ها (نکات کلیدی) Interview texts (key points)	مؤلفه Component
تأمین فضا و تجهیزات مناسب	تأمین فضا و تجهیزات مناسب تربیت‌بدنی در مدارس	مؤلفه فضا و تجهیزات ورزشی
تعیین و فراهم آوردن امکانات	تعیین و فراهم آوردن امکانات برای این که فرد به اوج عملکرد ورزشی خود برسد.	
امکانات و تجهیزات فوق	فراهم کردن امکانات و تجهیزات لازم برای انجام فوق‌برنامه‌های تربیت‌بدنی	

کد مصاحبه‌شونده Interviewee code	متن مصاحبه‌ها (نکات کلیدی) Interview texts (key points)	مؤلفه Component
برنامه‌های تربیت‌بدنی		
مشارکت اولیا	مشارکت بیشتر اولیا و دانش‌آموزان در برنامه‌ریزی درس تربیت‌بدنی	
برنامه ریزی متناسب با پایه تحصیلی	آشنایی برنامه‌ریزان و مدیران در رابطه با برنامه‌ریزی متناسب با پایه تحصیلی دانش‌آموزان	
آشنایی با سواد حرکتی	برنامه‌ریزی برای آشنایی دانش‌آموزان با ارتقای مهارت‌های ورزشی و سواد حرکتی	
برنامه‌های مکمل با فوق برنامه‌های تربیت‌بدنی	برنامه‌ریزی برای انجام برنامه‌های مکمل یا فوق‌برنامه‌های تربیت‌بدنی در مدارس	مؤلفه برنامه‌های فوق‌برنامه
نظارت	نظارت بر حسن انجام برنامه‌های فوق‌برنامه تربیت‌بدنی	
مشارکت فعالانه دانش‌آموزان	فعالیت‌های فوق‌برنامه دانش‌آموزان باید به گونه‌ای طرح‌ریزی شود که مشارکت فعالانه هر چه بیشتر آن‌ها را فراهم کند.	
فوق برنامه متناسب با شرایط دانش‌آموزان	همچنین این فعالیت‌های فوق‌برنامه باید به گونه‌ای برنامه‌ریزی شود که متناسب با سن و رشد عقلی و جسمانی دانش‌آموزان باشد.	
جذب نیروی مرتبط	جذب نیروی فارغ‌التحصیل رشته‌های مرتبط با تربیت‌بدنی در آموزش و پرورش	
برگزاری دوره‌های استعدادپروری	برگزاری دوره‌های استعداد پروری برای دبیران تربیت‌بدنی	مؤلفه نیروی انسانی
گزینش علمی دبیران	گزینش علمی و تخصصی دبیران تربیت‌بدنی	
دوره‌های مربیگری	برگزاری دوره‌های مربیگری و استعداد یابی	
ایجاد ارتباط با متخصصان	ایجاد ارتباط بین دبیران درس تربیت‌بدنی با متخصصان استعدادپروری و استعدادیابی	
استفاده از آزمون‌های معتبر	استفاده از آزمون‌های معتبر برای جنس، سن و سطح ورزشی افراد	
استعدادیابی	استعدادیابی را باید به‌عنوان بخشی از پرورش استعدادهای ورزشی در نظر گرفت و اجرا کرد.	
هدایت ورزشکار	هدایت ورزشکار به سمت فقط یک ورزش تخصصی	
جامعیت فرایند استعدادیابی	استفاده از مجموعه متنوع و متعددی از متغیرها برای تأمین جامعیت فرایند استعدادیابی	
تدوین برنامه‌های پیگیری	تدوین برنامه‌های پیگیری بعد از مرحله استعدادیابی اولیه	
جذب استعداد		
ارائه مشاوره توسط کارشناسان	ارائه مشاوره توسط کارشناسان به متقاضیان استعداد ورزشی در مدارس	مؤلفه فرایندهای جذب استعداد
ایجاد نگرش مثبت به ورزش	تلاش برای ایجاد نگرش مثبت به ورزش در دانش‌آموزان به‌عنوان یکی از پله‌های موفقیت ورزشی	
توسعه سیستم استعدادیابی	توسعه سیستم استعدادیابی ورزشی در سطح مدارس	
تشکیل کار گروه‌های تخصصی	تشکیل کارگروه‌های تخصصی استعدادیابی برای رشته‌های ورزشی مختلف	
استفاده از تجارب کشورهای دیگر	استفاده از تجارب کشورهای دیگر در زمینه استعدادیابی ورزشی	
تعیین ملاک‌های توانایی در	تعیین استعدادها و توانایی‌های رشته‌های مختلف ورزشی	

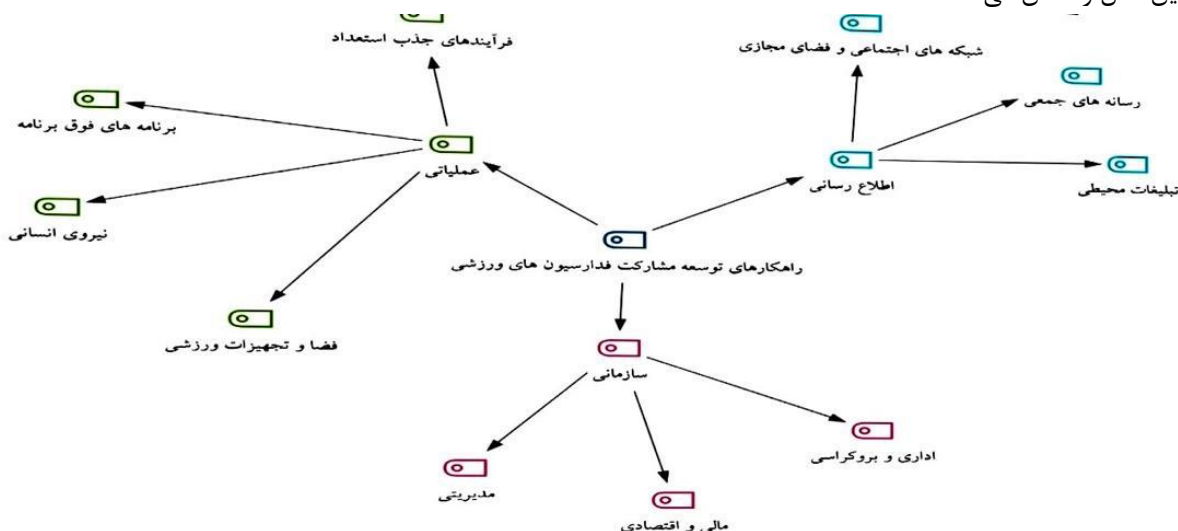
کد مصاحبه‌شونده Interviewee code	متن مصاحبه‌ها (نکات کلیدی) Interview texts (key points)	مؤلفه Component
رشته‌های مختلف ورزشی		
مطابقت دادن عملکرد	مطابقت دادن دانش آموز با عملکردهای مورد نیاز در هر شاخه ورزشی	

بعد اطلاع‌رسانی از سه مؤلفه با نام‌های رسانه‌های جمعی، شبکه‌های اجتماعی و تبلیغات محیطی تشکیل شده است. متن مصاحبه مربوط به هر کدام از عوامل به تفکیک در جدول (۴) ارائه شده است.

جدول ۴- کدهای استخراج‌شده مربوط به بعد اطلاع‌رسانی
Table 4- Extracted codes related to the informational dimension

کد Code	متن مصاحبه‌ها (نکات کلیدی) Interview texts (key points)	مؤلفه Component
پوشش دهی اخبار	پوشش دهی مناسب اخبار ورزش دانش‌آموزی در رسانه‌های استانی	مؤلفه رسانه‌های جمعی
دانش‌آموزان به‌عنوان خبرنگار	آموزش دانش‌آموزان به‌عنوان خبرنگار ورزشی برای انعکاس مناسب اخبار ورزش دانش‌آموزی	
توجه رسانه‌ای	توجه رسانه‌های جمعی به ورزش پایه در مدارس	
تبلیغات در رسانه‌های جمعی	تیم‌های ورزشی مدرسه می‌توانند از طریق تبلیغات در رسانه‌های جمعی مانند رادیو و تلویزیون به تبلیغات بپردازند و حمایت مالی جذب کنند.	
استفاده از شبکه‌های اجتماعی	استفاده از شبکه‌های اجتماعی برای پوشش خبری ورزش دانش‌آموزی	مؤلفه شبکه‌های اجتماعی
تبلیغات ویدئویی	تبلیغات ویدئویی یکی از روش مهم تبلیغات تیم‌های ورزشی مدارس می‌تواند باشد. این روش می‌تواند نقش بسیار تعیین‌کننده در تبلیغ باشگاه ورزشی در منطقه داشته باشد.	
ایجاد وب سایت	علاوه بر سایر روش‌های تبلیغات می‌توان برای تیم‌های ورزشی مدرسه یک وبلاگ یا وب سایت ایجاد کرد.	
ثبت موقعیت در گوگل	ثبت موقعیت تیم‌های ورزشی مدارس در گوگل می‌تواند این تیم‌ها را به افراد زیادی معرفی کند.	
استفاده از پیامک تبلیغاتی	استفاده از تبلیغات پیامکی در سطح منطقه نیز از روش‌های بسیار خوب برای تبلیغات تیم‌های ورزشی مدارس است.	مؤلفه تبلیغات محیطی
استفاده از تبلیغات محیطی	استفاده از تبلیغات محیطی هم‌زمان با پوشش رسانه‌ای اخبار ورزش دانش‌آموزی	
تبلیغات دهان به دهان	تبلیغات دهان به دهان برای تیم‌های ورزشی مدارس می‌تواند تا اندازه زیادی آن‌ها را بین والدین و در سطح شهر مطرح کند.	
استفاده از تراکت چاپ کارت عضویت	تیم‌های ورزشی مدارس می‌توانند از تراکت‌ها برای تبلیغات ورزشی کمک بگیرند. مدارس می‌توانند برای اعضای تیم‌های ورزشی کارت عضویت چاپ کنند.	

براساس آنچه پس از سه مرحله کدگذاری باز، محوری و انتخابی داده‌ها به دست آمد، درنهایت موجب شکل‌گیری مدل پارادایمی عوامل توسعه مشارکت فدراسیون‌های ورزشی در کشف و هدایت استعداد‌های ورزشی دانش‌آموزان شد. شکل (۱) این مدل را نشان می‌دهد.

شکل ۱- مدل پارادایمی عوامل مؤثر بر توسعه مشارکت فدراسیون‌های ورزشی در کشف و هدایت استعداد‌های ورزشی دانش‌آموزان

Figure 1 – Paradigmatic model of the factors influencing the development of sports federations' participation in the identification and guidance of students' athletic talents

سؤال دوم: رتبه‌بندی مؤلفه‌های مؤثر بر توسعه مشارکت فدراسیون‌های ورزشی در کشف و هدایت استعداد‌های ورزشی دانش‌آموزان چگونه است؟

برای رتبه‌بندی مؤلفه‌های مؤثر بر توسعه مشارکت فدراسیون‌های ورزشی در کشف و هدایت استعداد‌های ورزشی دانش‌آموزان، از خبرگان خواسته شد تا به هر مؤلفه از ۱ تا ۱۰ نمره دهند. مقایسه میانگین رتبه‌ها نشان می‌دهد که مهم‌ترین مؤلفه‌های عوامل مؤثر بر توسعه مشارکت فدراسیون‌های ورزشی در کشف و هدایت استعداد‌های ورزشی دانش‌آموزان از نظر خبرگان به‌ترتیب نیروی انسانی، برنامه‌های فوق‌برنامه و اداری و بروکراسی است. میانگین رتبه این ویژگی‌ها به‌ترتیب ۶/۸، ۶/۷ و ۶/۵ است.

جدول ۵- رتبه مؤلفه‌های عوامل مؤثر بر توسعه مشارکت فدراسیون‌های ورزشی

Table 5– Ranking of the components of factors influencing the development of sports federations' participation

ردیف	مؤلفه	میانگین
Row	Component	Mean
1	نیروی انسانی	6.80
2	برنامه‌های فوق برنامه	6.70

3	اداری و بروکراسی	6.50
4	شبکه‌های اجتماعی و فضای مجازی	6.30
5	رسانه‌های جمعی	6.00
6	فرایند جذب استعداد	5.65
7	تبلیغات محیطی	5.30
8	مدیریتی	4.90
9	مالی و اقتصادی	3.95
10	فضا و تجهیزات ورزشی	2.90

بحث و نتیجه‌گیری

سؤال اول: عوامل مؤثر بر توسعه مشارکت فدراسیون‌های ورزشی در کشف و هدایت استعدادهای ورزشی دانش‌آموزان کدام‌اند؟

شاخص‌های توسعه مشارکت فدراسیون‌های ورزشی در کشف و هدایت استعدادهای ورزشی دانش‌آموزان شامل سه بعد اصلی سازمانی، عملیاتی و اطلاع‌رسانی و نیز ۵۹ شاخص است.

بعد سازمانی: این بعد شامل سه مقوله مدیریتی، اداری و بروکراسی، مالی و اقتصادی است.

مقوله مدیریتی شامل هفت شاخص برنامه‌ریزی طولانی مدت، تدوین سند راهبردی توسعه ورزش‌های همگانی و دانش‌آموزی، شیوه‌های ارزشیابی به‌روز، تصویب قوانین حمایتی، ویژگی‌های اخلاقی، اهمیت بیشتر دولت و مجلس و آماده‌سازی شرایط فرهنگی است. در تبیین این مقوله باید اذعان کرد که مقوله مدیریتی یکی از ارکان کلیدی در عرصه پرورش و جذب استعدادهای ورزشی به شمار می‌رود. انجام طرح‌های طولانی‌مدت به‌منظور توسعه فرایند پرورش استعدادهای ورزشی و تدوین سند راهبردی برای توسعه ورزش‌های همگانی و دانش‌آموزی، امری مهم است که در ساختار کلان فدراسیون‌های ورزشی بررسی می‌شود. مقوله اداری و بروکراسی شامل شش شاخص افزایش سهم بودجه دولتی، ایجاد معاونت تربیت‌بدنی، ایجاد فرصت‌های برابر، توانمندسازی والدین، ایجاد امنیت روانی، تأسیس امکانات ورزشی نزدیک مدارس است. در تبیین این مقوله نیز باید بیان کرد از مواردی که می‌توان در زمینه ابعاد اداری مدنظر قرار داد، توجه به افزایش سهم بودجه دولتی برای ورزش دانش‌آموزی است. افزایش بودجه در این بخش باعث شکل‌گیری و نمود بهتر فرایندهای پرورش و جذب نخبگان ورزشی می‌شود (هوسر^۱ و همکاران، ۲۰۲۲). مقوله مالی و اقتصادی شامل شش شاخص افزایش سرانه ورزشی مدارس، کاهش ریسک سرمایه‌گذاری، حمایت مالی از دبیران تربیت‌بدنی، استقلال مالی، فدراسیون‌های ورزشی، اختصاص بودجه به توسعه ورزش دانش‌آموزی و مشارکت بخش خصوصی است. در تبیین این مقوله می‌توان اذعان کرد که منابع مالی در اکثر عواملی که به آن‌ها اشاره شد، بسیار تأثیرگذار و نقش‌آفرین است. برگزاری مسابقات با کمیت و کیفیت مطلوب، افزایش دانش و انگیزش دبیران تربیت‌بدنی، برگزاری اردوها و فراخوان‌های استعدادیابی، بهبود فضاهای ورزشی، ارتقای امکانات و تجهیزات ورزشی مدارس، استفاده از روش‌های نوین و افزایش کیفیت کلاس‌های درس تربیت‌بدنی، همه نیازمند افزایش بودجه‌های درنظر گرفته‌شده و افزایش منابع مالی است. تشویق و اهدای

1. Hauser

جایزه برای دانش‌آموزان شرکت‌کننده در مسابقات به دلیل قرار گرفتن در سن نونهالی و نوجوانی بسیار تأثیرگذار است و می‌تواند باعث جذب بیشتر استعدادهای ورزشی شود که این امر نیز با در نظر گرفتن بودجه کافی عملی خواهد بود. بعد عملیاتی: این بعد شامل چهار مقوله فضا و تجهیزات ورزشی، برنامه‌های فوق‌برنامه، نیروی انسانی و فرایندهای جذب استعداد است.

مقوله فضا و تجهیزات ورزشی شامل سه شاخص تأمین فضا و تجهیزات مناسب، تعیین و فراهم آوردن امکانات و تجهیزات فوق‌برنامه‌های تربیت‌بدنی است. در تبیین این مقوله باید بیان کرد که تأمین فضا و تجهیزات مناسب تربیت‌بدنی در مدارس از اولویت‌های اساسی در جهت پرورش استعدادهای ورزشی به حساب می‌آید. تعیین و فراهم آوردن امکانات برای اینکه فرد به اوج عملکرد ورزشی خود برسد، باید مورد تأکید مدیران فدراسیون‌های ورزشی دانش‌آموزی قرار گیرد (کلانی و همکاران، ۲۰۲۰). مقوله برنامه‌های فوق‌برنامه شامل هفت شاخص کلیدی است: مشارکت اولیا، برنامه‌ریزی متناسب با پایه تحصیلی، آشنایی با سواد حرکتی، برنامه‌های مکمل با فعالیت‌های فوق‌برنامه تربیت‌بدنی، نظارت، مشارکت فعالانه دانش‌آموزان و طراحی برنامه‌های فوق‌برنامه متناسب با شرایط دانش‌آموزان. در توضیح این بخش می‌توان گفت که افزایش مشارکت اولیا و دانش‌آموزان در برنامه‌ریزی درس تربیت‌بدنی نقش مهمی در تقویت انگیزه و اشتیاق دانش‌آموزان برای فعالیت‌های متنوع ورزشی ایفا می‌کند (سو و سنگ، ۲۰۲۲). از طرفی آشنایی برنامه‌ریزان و مدیران در رابطه با برنامه‌ریزی متناسب با پایه تحصیلی دانش‌آموزان نیز از مواردی است که تأثیر مثبت بر پیدایش انگیزه در جهت شکوفاسازی استعدادهای ورزشی داشته است. برنامه‌ریزی برای آشنایی دانش‌آموزان با ارتقای مهارت‌های ورزشی و سواد حرکتی می‌تواند در بروز پتانسیل‌های دانش‌آموزان و آشکارسازی آن نقش داشته باشد (منظمی، ۲۰۱۵). در این راستا می‌توان به برنامه‌ریزی برای انجام برنامه‌های مکمل یا فوق‌برنامه‌های تربیت‌بدنی در مدارس اشاره کرد. در پایان نیز توجه به نظارت بر حسن انجام برنامه‌های فوق‌برنامه تربیت‌بدنی از مواردی است که باید بازبینی و ارزیابی شود. مقوله نیروی انسانی شامل پنج شاخص جذب نیروی مرتبط، برگزاری دوره‌های استعدادپروری، گزینش علمی دبیران، دوره‌های مربیگری و ایجاد ارتباط با متخصصان است. جذب نیروی فارغ‌التحصیل رشته‌های مرتبط با تربیت‌بدنی در آموزش و پرورش به‌عنوان مربیان ورزشی دانش‌آموزان، امری مهم است که خود زمینه‌ساز توسعه استعدادهای ورزشی دانش‌آموزی می‌شود؛ بر این اساس، برگزاری دوره‌های استعدادپروری برای دبیران تربیت‌بدنی از راهبردهایی است که مدیران تربیت‌بدنی از آن استفاده بهینه می‌کنند. گزینش علمی و تخصصی دبیران تربیت‌بدنی می‌تواند زمینه‌ساز شکل‌گیری تخصص و دانش حرفه‌ای برای معلمان و دبیران تربیت‌بدنی باشد که شکل‌گیری آن زمینه پرورش استعدادپروری ورزشی دانش‌آموزی را به همراه دارد. مقوله فرایندهای جذب استعداد شامل دوازده شاخص استفاده از آزمون‌های معتبر، استعدادیابی، هدایت ورزشکار، جامعیت فرایند استعدادیابی، تدوین برنامه‌های پیگیری جذب استعداد، ارائه مشاوره توسط کارشناسان، ایجاد نگرش مثبت به ورزش، توسعه سیستم استعدادیابی، تشکیل کارگروه‌های تخصصی، استفاده از تجارب کشورهای دیگر، تعیین ملاک‌های توانایی در رشته‌های مختلف ورزشی و مطابقت دادن عملکرد است. در تبیین این بخش باید به این موضوع اشاره کرد که استفاده از آزمون‌های معتبر برای جنس، سن و سطح ورزشی افراد، امری مهم و تأثیرگذار است؛ زیرا استعدادیابی را باید به‌عنوان بخشی از پرورش استعدادهای ورزشی در نظر گرفت و اجرا کرد. هدایت ورزشکار به سمت فقط یک ورزش تخصصی می‌تواند در توسعه دانش تخصصی آن ورزشکار نقش داشته باشد. در این راستا استفاده از مجموعه متنوع و متعددی از

متغیرها برای تأمین جامعیت فرایند استعدادیابی ورزشی دانش‌آموزی، باعث می‌شود پتانسیل‌های ورزشی دانش‌آموزان شکوفا شده و در مسیر صحیحی استفاده شوند. از طرفی تدوین برنامه‌های پیگیری بعد از مرحله استعدادیابی اولیه، امر مهمی است که در نهادینه‌سازی استعدادیابی ورزشی در جامعه ورزشی نقش مهمی ایفا می‌کند.

بعد اطلاع‌رسانی: این بعد شامل سه مقوله رسانه‌های جمعی، شبکه‌های اجتماعی و تبلیغات محیطی است.

مقوله رسانه‌های جمعی شامل چهار شاخص پوشش‌دهی اخبار، دانش‌آموزان به‌عنوان خبرنگار، توجه رسانه‌ای و تبلیغات در رسانه‌های جمعی است. در تبیین این مقوله باید اشاره کرد که پوشش‌دهی مناسب اخبار ورزش دانش‌آموزی در رسانه‌های استانی باعث می‌شود تا به جذب این‌گونه استعدادها توجه بیشتری شود. از طرفی توجه رسانه‌های جمعی به ورزش پایه در مدارس نیز از مواردی است که در جذب و توسعه استعدادهای ورزشی نقش مهمی ایفا می‌کند. در پایان باید گفت که تیم‌های ورزشی مدرسه می‌توانند از طریق تبلیغات در رسانه‌های جمعی مانند رادیو و تلویزیون به تبلیغات بپردازند و اسپانسر جذب کنند (تجاری و همکاران، ۲۰۱۹). مقوله شبکه‌های اجتماعی شامل پنج شاخص استفاده از شبکه‌های اجتماعی، تبلیغات ویدئویی، ایجاد وب‌سایت، ثبت موقعیت در گوگل و استفاده از پیامک تبلیغاتی است. در تبیین این مقوله باید گفت که استفاده از شبکه‌های اجتماعی برای پوشش خبری ورزش دانش‌آموزی می‌تواند در توسعه ورزش دانش‌آموزی نقش مهمی ایفا کند. تبلیغات ویدئویی یکی از روش مهم تبلیغات تیم‌های ورزشی مدارس می‌تواند باشد (علیزاده و همکاران، ۲۰۲۱). این روش می‌تواند نقش بسیار تعیین‌کننده در تبلیغ باشگاه ورزشی در منطقه داشته باشد. مقوله تبلیغات محیطی شامل چهار شاخص استفاده از تبلیغات محیطی، تبلیغات دهان به دهان، استفاده از تراکت و چاپ کارت عضویت است. در تبیین چنین مقوله‌ای باید اذعان کرد که استفاده از تبلیغات محیطی هم‌زمان با پوشش رسانه‌ای اخبار ورزش دانش‌آموزی، نقش مهمی در توسعه پتانسیل‌های ورزشی دانش‌آموزان خواهد داشت (ژیانگ^۱ و همکاران، ۲۰۲۲). تبلیغات دهان به دهان برای تیم‌های ورزشی مدارس می‌تواند تا اندازه زیادی آن‌ها را بین والدین و در سطح شهر مطرح کند.

سؤال دوم: رتبه‌بندی عوامل مؤثر بر توسعه مشارکت فدراسیون‌های ورزشی در کشف و هدایت استعدادهای ورزشی دانش‌آموزان چگونه است؟

مقایسه میانگین رتبه‌ها نشان می‌دهد که مهم‌ترین مؤلفه‌های راهکارهای توسعه مشارکت فدراسیون‌های ورزشی در کشف و هدایت استعدادهای ورزشی دانش‌آموزان از نظر خبرگان، به‌ترتیب نیروی انسانی، برنامه‌های فوق‌برنامه و اداری و بروکراسی است. میانگین رتبه این ویژگی‌ها به‌ترتیب ۶/۸، ۶/۷ و ۶/۵ است. این رتبه‌بندی نشان می‌دهد که جذب نیروی انسانی به‌عنوان افراد ماهر و تعلیم‌دهنده در زمینه ورزشی می‌تواند در توسعه استعدادهای ورزشی نقش مؤثری ایفا کند. از طرفی وجود برنامه‌های فوق‌برنامه برای آموزش هرچه‌بیشتر دانش‌آموزان نیز از عوامل تأثیرگذار در این زمینه به شمار می‌رود. رویه‌های اداری و بروکراسی نیز از مواردی است که اهمیت دارد. وجود شبکه‌های اجتماعی و فضای مجازی می‌تواند باعث ارتباط غیررسمی زیادی میان افراد شود و زمینه توسعه راهکارهای جذب پتانسیل‌های ورزشی را افزایش دهد. رسانه‌های جمعی نیز ابزاری کارآمد هستند تا در توسعه جذب استعدادهای دانش‌آموزی اطلاعات مناسبی را در اختیار افراد قرار دهند. فرایند جذب استعداد در مرتبه بعدی اهمیت قرار دارد. این فرایند ضمن برخورداری از رویه‌های مشخص جذب پتانسیل‌های ورزشی در تلاش است تا دانش‌آموزان مستعد در زمینه ورزش را جذب کند.

1. Xiang

با توجه به این یافته‌ها، پیشنهادهای کاربردی به شرح زیر ارائه می‌شود:

- ۱- با توجه به مؤلفه تدوین سند جامع استعدادیابی به‌عنوان یکی از مؤلفه‌های بعد سازمانی، پیشنهاد می‌شود که وزارت آموزش و پرورش با همکاری نهادهای ورزشی سندی راهبردی شامل اهداف، شاخص‌ها و مراحل اجرایی تدوین کند.
- ۲- با توجه به مؤلفه ساختار اداری پیچیده به‌عنوان یکی از مؤلفه‌های بعد سازمانی، توصیه می‌شود که کارگروه مشترکی میان آموزش و پرورش و فدراسیون‌ها تشکیل شده تا هماهنگی و تصمیم‌گیری تسهیل شود.
- ۳- با توجه به مؤلفه منابع مالی پایدار به‌عنوان یکی از مؤلفه‌های بعد سازمانی، پیشنهاد می‌شود که ردیف بودجه مشخص برای استعدادیابی پیش‌بینی و حمایت مالی بخش خصوصی جذب شود.
- ۴- با توجه به مؤلفه ارزیابی عملکرد فدراسیون‌ها به‌عنوان یکی از مؤلفه‌های بعد سازمانی، پیشنهاد می‌شود که شاخص‌های سنجش موفقیت طراحی و رتبه‌بندی سالانه فدراسیون‌ها انجام شود.
- ۵- با توجه به مؤلفه کیفیت فضاها و برنامه‌های ورزشی به‌عنوان یکی از مؤلفه‌های بعد عملیاتی، توصیه می‌شود که استانداردهای فضای فضاها و ارتقای برنامه‌های فوق‌برنامه در مدارس اجرا شود.
- ۶- با توجه به مؤلفه توانمندسازی نیروی انسانی به‌عنوان یکی از مؤلفه‌های بعد عملیاتی، پیشنهاد می‌شود که دوره‌های آموزشی برای دبیران و مربیان برگزار شده و نظام تشویق و ارتقا برای افراد فعال طراحی شود.
- ۷- با توجه به مؤلفه فرایند استاندارد استعدادیابی به‌عنوان یکی از مؤلفه‌های بعد عملیاتی، توصیه می‌شود که آزمون‌ها و بانک اطلاعاتی ملی ایجاد و مسیر حمایتی مشخص برای استعدادهای شناسایی شده تعریف شود.
- ۸- با توجه به مؤلفه رسانه‌ها و اطلاع‌رسانی به‌عنوان یکی از مؤلفه‌های بعد اطلاع‌رسانی، پیشنهاد می‌شود که کمپین‌های رسانه‌ای و شبکه‌های اجتماعی برای معرفی استعدادها و انعکاس موفقیت‌ها فعال شوند.
- ۹- با توجه به مؤلفه تبلیغات و ارتباط با والدین به‌عنوان یکی از مؤلفه‌های بعد اطلاع‌رسانی، توصیه می‌شود که اطلاع‌رسانی محیطی و جلسات توجیهی برای خانواده‌ها برگزار شده تا همراهی آنان در مسیر استعدادیابی تقویت شود.

پیام مقاله

در این مقاله عوامل کلیدی مؤثر بر مشارکت فدراسیون‌های ورزشی در شناسایی استعدادهای دانش‌آموزی بررسی شد. نتایج نشان می‌دهد که برنامه‌ریزی مدیریتی قوی، تأمین منابع مالی کافی، فرایندهای اداری کارآمد و بهره‌گیری از نیروی انسانی ماهر و رسانه‌ها، نقش مهمی در این زمینه دارند. یافته‌ها بیانگر آن است که با اولویت‌بخشی به سرمایه انسانی، بهبود ساختارها و تقویت همکاری مدارس و فدراسیون‌های ورزشی می‌توان مسیر شناسایی و پرورش استعدادهای ورزشی دانش‌آموزان را تقویت کرد.

ملاحظات اخلاقی

در این پژوهش اصول اخلاقی به طور کامل رعایت شد. رضایت آگاهانه کتبی از تمامی مشارکت‌کنندگان برای شرکت در پژوهش و ضبط مصاحبه‌ها دریافت شد. همچنین مشارکت‌کنندگان از حق انصراف از مطالعه در هر مرحله آگاه شدند. برای حفظ محرمانگی، داده‌ها به صورت ناشناس ذخیره و تحلیل شدند تا حریم خصوصی افراد کاملاً محفوظ بماند.

مشارکت نویسندگان

ایده‌پردازی: میترا صدوقی و عطیه شفقت رودسری

جمع‌آوری داده‌ها: میترا صدوقی و عطیه شفقت رودسری

تحلیل داده‌ها: میترا صدوقی

نوشتن مقاله: میترا صدوقی و عطیه شفقت رودسری

بازبینی و ویرایش: میترا صدوقی

مرور ادبیات: میترا صدوقی و عطیه شفقت رودسری

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسندگان، این مقاله تعارض منافع ندارد.

تشکر و قدردانی

از همه مشارکت‌کنندگان در این پژوهش تشکر و قدردانی می‌شود.

منابع

1. Alizadeh, R., Fahim Devin, H., PeymanniZad, H., & KeshtiDar, M. (2021). Developing the Theoretical Indicators of Implementing Talent Management in Iran Sports Organizations (Based on Grounded Theory Approach). *Applied Research of Sport Management*, 9(4), 147-160. <https://doi.org/10.30473/arsm.2021.7818> [In Persian].
2. Baker, J., Wattie, N., & Schorer, J. (2019). A proposed conceptualization of talent in sport: The first step in a long and winding road. *Psychology of Sport and Exercise*, 43, 27-33. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2018.12.016>
3. Barraclough, S., Till, K., Kerr, A., & Emmonds, S. (2022). Methodological approaches to talent identification in team sports: A narrative review. *Sports (Basel)*, 10(6), 81. <https://doi.org/10.3390/sports10060081>
4. Dadgar, B., Ashraf Ganjouei, F., & Esmaeli, M. (2022). Identifying effective factors in identifying student sports in a comprehensive information management system. *Strategic Studies on Youth and Sports*, 21(55), 113-130. <https://doi.org/10.22034/ssys.2022.495> [In Persian].
5. de la Torre, R., Calvet, L. O., Lopez-Lopez, D., Juan, A. A., & Hatami, S. (2022). Business analytics in sport talent acquisition: Methods, experiences, and open research opportunities. *International Journal of Business Analytics (IJBAN)*, 9(1), 1-20. <https://doi.org/10.4018/IJBAN.290406>
6. Hamidi, M., Rajabi, H., Alidoust Ghahfarokhi, E., & Zeini Zadeh, M. (2018). Designing strategic plan for student sport federation of Iran. *Research on Educational Sport*, 6(14), 67-92. <https://doi.org/10.22089/res.2017.3874.1268> [In Persian].
7. Hauser, L. L., Harwood, C. G., Höner, O., O'Connor, D., & Wachsmuth, S. (2022). Talent development environments within sports: A scoping review examining functional and dysfunctional environmental features. *International Review of Sport and Exercise Psychology*, Advance online publication, 1-27. <https://doi.org/10.1080/1750984X.2022.2091762>
8. Hsu, K., & Tseng, W.-C. (2022). What decides your athletic career? —reflection from our study of GP. Mur-associated sports talents during the COVID-19 pandemic era. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(19), 12691. <https://doi.org/10.3390/ijerph191912691>
9. Jung, K. (2019). Promoting knowledge economy, human capital, and dual careers of athletes: a critical approach to the Global Sports Talent Development Project in South Korea. *International Journal of Sport Policy and Politics*. <https://doi.org/10.1080/19406940.2019.1615974>

10. Kalani, A., Elahi, A., Sajjadi, S. N., & Zareian, H. (2020). Developing a comprehensive model of identify talent in Iranian championship sport. *Research on Educational Sport*, 8(20), 33-50. <https://doi.org/10.22089/res.2019.6547.1559> [In Persian].
11. Liu, H., & Li, M. (2022). Discussion on the rise of healthy chinese sports industry and the training mode of compound sports talents. *J Healthc En*, 6943285. <https://doi.org/10.1155/2022/6943285>
12. Mortezaeian, M., mirzazadeh, Z. S., kashtidar, M., & Talebpour, M. (2023). Providing and validation of the strategic model of students' sports talent management. *Research on Educational Sport*, 11(33), 79-106. <https://doi.org/10.22089/res.2023.13420.2301> [In Persian].
13. Mousavi Cheshmehkaboodi, K., Hakak, M., Sepahvand, R., & Nazarpouri, A. (2021). Identify the implications of global talent management with an emphasis on human capital development in Iranian sports organizations. *Sport Management Studies*, 13(66), 327-362. <https://doi.org/10.22089/smrj.2020.7959.2750> [In Persian].
14. Naseri Plangerd, V., Bahrami, S., Zardoshtian, S., & Yoosefy, B. (2021). Designing a family-school support model in developing sports talents: A grounded theory study. *Journal of Health Promotion Management*, 10(1), [In Persian].
15. Reynoso-Sanchez, L. F. (2023). Tech-driven talent identification in sports: Advancements and implications. *Health Nexus*, 1(3), 77-82. <https://doi.org/10.61838/kman.hn.1.3.11>
16. Talebzade, A., Farahani, A., Safania, A. M., & Amirtash, A. M. (2024). Designing a pattern for sports talent management in schools. *Research on Educational Sport*, 12(34), 53-68. <https://doi.org/10.22089/res.2023.13111.2284> [In Persian].
17. Tojari, F., Khodayari, A., Ahmadi, S., & Hamzehzadeh, E. (2019). Hierarchical analysis of factors affecting students' sports inclination. *Sport Sciences Quarterly*, 4(9), 11-28. <https://doi.org/20.1001.1.20087624.1391.4.9.1.8> [In Persian].
18. Vaziri, J., Safania, A. M., Nikbakhsh, R., & Doroudian, A. A. (2022). Causative conditions affecting recognition of sports talents in SAMA schools in Iran (A study based on grounded theory). *Strategic Studies on Youth and Sports*, 20(54), 247-264. <https://doi.org/10.22034/ssys.2022.484> [In Persian].
19. Xiang, C., Tengku Kamalden, T. F., Liu, H., & Ismail, N. (2022). Exploring the multidisciplinary factors affecting sports talent identification. *Front Psychol*, 13, 948121. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.948121>
20. Zare Abandansari, M., Nobakht, F., Moharramzadeh, M., & Abbas, N. (2024). Identification of effective solutions in managing the relations between the partners of basic football schools and the Islamic Republic of Iran Football Federation. *Research on Educational Sport*, <https://doi.org/10.22089/res.2024.16067.2468> [In Persian].